

רע"פ 1730/14 - פלוני נגד התובע הצבאי הראשי

בבית המשפט העליון

רע"פ 1730/14

לפני: כבוד הנשיא א' גרוניס

המבקש: פלוני

נגד

המשיב: התובע הצבאי הראשי

בקשת רשות ערעור על פסק-דינו של בית הדין הצבאי לערעורים מיום 12.2.2014 בתיק ע/84/13 שניתן על ידי כבוד השופטים: אל"ם צ' גורפינקל; אל"ם א' גיזר, סא"ל י' נועם

בשם המבקש: עו"ד צדוק חוגי

החלטה

1. בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית הדין הצבאי לערעורים מיום 12.2.2014, בו נדחה ערעור המבקש על פסק דינו של בית הדין הצבאי המחוזי (זרוע היבשה) מיום 12.3.2013.

2. נגד המבקש הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של קשירת קשר לביצוע פשע, לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין), וכן עבירה של גניבה בידי עובד ציבור, לפי סעיף 390 לחוק העונשין.

עמוד 1

על פי כתב האישום, המבקש, אשר שירת כמפקד כיתה בבסיס הטירונים ניצנים, עסק בתקופה הרלוונטית בפינוי ציוד מספינת ה"מרמרה", אשר נתפסה על ידי מדינת ישראל במסגרת הסגר הימי שהוטל על רצועת עזה. פינוי הציוד נעשה בעת שהספינה עגנה בנמל אשדוד. המבקש הואשם בכך שבעת פינוי הציוד, ביום 1.6.2010, נטל קונסולת משחקים 'psp'. עוד נטען, כי למחרת, ביום 2.6.2010, קשר המבקש קשר עם מפקד כיתה נוסף ביחידתו לגנוב ציוד מהספינה, ובהמשך אותו יום נטל מחשב נייד אותו העביר לגורם שלישי לשם מכירתו. המבקש כפר בהאשמות שיוחסו לו. בית הדין המחוזי הרשיע את המבקש בעבירות בהן הואשם, וגזר עליו 200 ימי מאסר לריצו בפועל בניכוי ימי מעצרו; 180 ימי מאסר מותנים; קנס בסך 1,200 ש"ח; וכן הורדה לדרגת טוראי. המבקש ערער לבית הדין הצבאי לערעורים הן על הכרעת הדין הן על מידת העונש. בערעור העלה המבקש מספר טענות נגד הקביעות העובדתיות וקביעות המהימנות של הערכאה הדיונית, וכן טען להגנה מן הצדק. בנוסף, הוא ביקש לקבוע כי המשיבה לא הוכיחה את שווים של כל אחד מן החפצים שנגנבו לכאורה, ועל כן שלא הוכח כי מתקיים היסוד של עבירת הגניבה בידי עובד ציבור התלוי בכך שערכו של הנכס הגנוב עולה על אלף שקלים. לעניין גזר הדין, טען המבקש כי גזר דינו ניתן שלא בהתאם להוראות חוק העונשין (תיקון מס' 113), התשע"ב-2012 (להלן - תיקון 113 לחוק העונשין), משלא נקבע מתחם עונש הולם לעבירה. גם לגופו של עניין, טען המבקש כי מדובר בעונש קיצוני בחומרתו בהתחשב בנסיבותיו האישיות.

3. בית הדין הצבאי לערעורים דחה את ערעורו של המבקש. הוא קבע כי אין מקום להתערב בממצאי העובדה והמהימנות של בית הדין המחוזי. בפרט הוא קבע כי הוכח שהמחשב הנייד נמכר בסכום של 1,200 ש"ח, מה שמהווה הוכחה מספקת לשוויו. עוד נקבע, כי גם אם מדובר בשני מעשי גניבה נפרדים, המבקש הואשם והורשע בגינם בעבירה אחת של גניבה בידי עובד ציבור. על כן, די לבדוק את ערכו הכולל של הרכוש שנגנב, ואין חולק כי ערכו עולה על אלף שקלים חדשים. לעניין מתחם הענישה, קבע בין הדין לערעורים כי על אף שבית הדין המחוזי לא דן במתחם העונש הולם את מעשי העבירה כמצוות תיקון 113 לחוק העונשין, פגם ביישום התיקון אינו מחייב התערבות בתוצאה העונשית שאליה הגיע בית הדין המחוזי, שכן על ערכאת הערעור לשקול את העונש לגופו. בית הדין לערעורים סקר את נסיבותיו של המבקש, קבע מתחם לענישה שבין מספר חודשי מאסר לשנתיים מאסר, ומצא כי העונש שנקבע על ידי בית הדין המחוזי הינו עונש הולם.

4. על פסק דינו של בית הדין הצבאי לערעורים הוגשה בקשת רשות הערעור שלפניי. בבקשה נטען כי נפל פגם באופן סיווגם של מעשי הגניבה אותם ביצע המבקש, כעבירת גניבה אחת ולא כשתי עבירות. לשיטתו, סיווג זה הינו אף בעל נפקות לעניין הוכחת שוויו הכולל של הרכוש באותה העבירה במסגרת יסודות עבירת הגניבה בידי עובד ציבור. על כן, לשיטתו, יש לזכותו מעבירת גניבה בידי עובד ציבור בכל הנוגע לגניבת קונסולת המשחקים. עוד טוען המבקש, כי כאשר בית הדין האזורי לא קבע מתחם ענישה, מדובר בפגם היורד לשורשו של ההליך, המחייב את בית הדין לערעורים להתערב בעונש שנגזר. זאת, משום שקביעת מתחם הענישה אינה עניין שבשיקול דעתו של בית הדין. פגמים אלו מעלים, לדברי המבקש, שאלות עקרוניות המצדיקות מתן רשות ערעור. לבסוף, טען המבקש כי נסיבותיו האישיות מצדיקות מתן רשות ערעור משיקולי צדק. לדבריו בית הדין לא התחשב בגילו הצעיר של המבקש ובהיותו חייל מצטיין הנעדר עבר פלילי. כל אלו מצביעים על כך שלמבקש פוטנציאל שיקומי. הפחתת עונש המאסר תאפשר להחליף את עונשו כך שלא יבצע מאסר בפועל אלא עבודות צבאיות בלבד. בנוסף, התבקש עיכוב ביצוע גזר הדין עד להכרעה בבקשת רשות הערעור.

5. דין בקשת רשות הערעור להידחות. סעיף 440ט(ב) לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955, קובע כי "לא תינתן רשות לערער [לבית המשפט העליון] אלא בשאלה משפטית שיש בה חשיבות, קשיות או חידוש". תנאים אלו משקפים את גישת הפסיקה ולפיה רשות ערעור בגלגול שלישי תינתן רק במקרים המעוררים שאלה משפטית או ציבורית רחבה,

החורגת מן העניין שיש לצדדים הישירים בהכרעה במחלוקת (ראו, רע"פ 1275/06 התובע הצבאי הראשי נ' רב"ט קוזין פסקאות 4 ו-7 (22.2.2006); השוו בר"ע 103/82 חנין חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לו (3) 123 (1982)). היינו, רשות ערעור תינתן כאשר המקרה המובא במסגרת בקשת רשות הערעור בגלגול שלישי מעורר שאלה ייחודית ובעלת חשיבות חוקתית, ציבורית או משפטית שטרם הוכרעה. שאלה מעין זו אינה מתעוררת במקרה דנא. סיווגם של מספר מעשים כעבירה אחת או כעבירות נפרדות נדונה בהרחבה בבית משפט זה (השוו: ע"פ 3206/11 ז'אנו נ' מדינת ישראל, בפסקה 10 (10.6.2013); ע"פ 8748/08 ברכה נ' מדינת ישראל, בפסקאות 31-32 (10.10.2011); רע"פ 4157/06 פלוני נ' מדינת ישראל, בפסקאות 2-4 (25.10.2007), בהם נדונה שאלת סיווגם של רצף אירועים כמעשה אחד וכעבירה אחת לענין סעיף 186 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ו-1982). המבקש אינו מצביע על שאלה ציבורית עקרונית המתעוררת במקרה דנא, אלא תוקף את האופן שבו סיווגו בתי הדין את רצף האירועים לעבירה אחת בנסיבותיו הפרטניות. למעלה מכך, אף אם תתקבל טענתו של המבקש כי יש לסווג את המעשים כאירועים נפרדים, הרי שאין בכך כדי להוביל למסקנה כי יש לזכות את המבקש מעבירה של גניבה בידי עובד ציבור או להפחית את עונשו. משנקבע כי שווי המחשב עומד על 1,200 שקלים, הרי שניתן להרשיע את המבקש בגין עבירה של גניבה בידי עובד ציבור רק על סמך מעשה זה, ולהרשיעו בעבירה נוספת של גניבה בלבד בגין גניבת קונסולת המשחקים. משהורשע המבקש בעבירה אחת בלבד בגין שני המעשים, ספק אם יש בפיצול המעשים לשתי עבירות נפרדות כדי לסייע בידו.

6. בית משפט זה אף דן במספר מקרים בנפקות של גזירת דין שלא על פי תיקון 113. נקבע כי כאשר נפל פגם ביישומו של החוק בערכאה הדיונית, יכולה ערכאת הערעור להחזיר את הדין לערכאה הדיונית; ליישם את שלבי גזירת הדין בהתאם לתיקון 113 בעצמה; או לבחון את גזר הדין באופן כולל תוך בחינה האם העונש הולם את נסיבות ביצוע העבירה ונסיבותיו האישיות של הנאשם (ראו רע"פ 1336/14 מילשטיין נ' מדינת ישראל (27.2.2014); ע"פ 6461/11 יאסין נ' מדינת ישראל (22.1.2014)). ערכאת הערעור אינה מחוייבת, אם כן, להתערב בגזר דינה של הערכאה הדיונית, מקום שזו לא פעלה על פי האמור בתיקון 113. בענייננו, בית הדין הצבאי לערעורים קבע כי נפל פגם באופן מתן גזר הדין על ידי בית הדין הצבאי המחוזי שלא פעל בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין. עם זאת, קבע בית הדין הצבאי לערעורים בעצמו את מתחם העונש ההולם, ובנוסף אף קבע שהעונש שנגזר על ידי בית הדין האזורי הולם את נסיבות העבירה ונסיבותיו של המבקש. לבסוף, שיקולי צדק ושיקולים הנוגעים לשיקומו של המבקש עשויים אכן להצדיק מתן רשות ערעור לדין "בגלגול שלישי", בפני בית משפט זה. יחד עם זאת, מדובר במקרים נדירים וחריגים ביותר בהם מתגלה אי-צדק בולט, או כאשר מתעורר חשש שנגרם למבקש עיוות דין. זאת ועוד, במקרים שבהם הבקשה מתייחסת רק לחומרת העונש, תינתן רשות ערעור רק במקרים חריגים שבהם ניכרת סטייה משמעותית ממדיניות הענישה המקובלת (ראו רע"פ 747/14 לוי נ' מדינת ישראל (11.2.2014) וההפניות שם). נסיבות אלה אינן מתקיימות במקרה דנא.

7. בקשת רשות הערעור נדחית אפוא, בלא שנדרשה תשובה. לפיכך, איני נדרש להכריע בבקשתו של המבקש לעיכוב ביצוע גזר הדין, שכן הבקשה התייתרה.

ניתנה היום, ז' באדר ב' התשע"ד (9.3.2014).

ה נ ש י א
